

HÄNT & TÄNKT maj 2024

Våren har kommit - grönskan och blomningen har exploderat. Det är en underbar tid, som förhoppningsvis följs av en lika underbar sommar.

I april hölls samfundets årsmöte. Två nya ordinarie styrelseledamöter och två nya suppleanter valdes. En förnyelse i lagom takt. Minglet efter mötet var lyckat. Många sa att det bör vi göra om. Det tycker jag också.

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och Stockholms stad anser sig vara en av de ledande klimatstäderna i Europa. Därför är det förvånande att det rivs så många hus i Stockholm och att det finns planer på många fler rivningar. Klimatbelastningen av att riva och bygga nytt är betydande. För att nå miljömålen måste vi därför i större utsträckning använda den befintliga bebyggelsen - inte riva den.

Samfundet har i flera fall avstyrkt detaljplaner som innebär att byggnader ska rivas. Det gäller till exempel Läkarhuset vid Odenplan och Lärarnas hus på Stora Essingen. Det sist nämnda uppfördes så sent som på 1980-talet. Vi tycker att man mer noggrant måste pröva möjligheten att bevara och använda byggnaderna. Ett annat exempel är det rivningslov som getts för en byggnad på Birger Jarlsgatan vid Engelbrektsplan. Vi ser inga möjligheter att få framgång med ett överklagande, men tycker att det borde varit möjligt att hantera sättningsarna i byggnaden utan att riva.

Temat för samfundets årsbok 2024, som kommer i början av december är hållbarhet. Då avses inte bara den miljömässiga hållbarheten utan även andra aspekter, inte minst den sociala hållbarheten.

Vi kan notera en framgång när det gäller rivningen av Uggleviksreservoaren. Mark- och miljööverdomstolen har gett prövningstillstånd, vilket betyder att domstolen kommer att pröva vårt överklagande av detaljplanen.

En fin sommar önskas till er alla!!

Knut Weibull
Ordförande Samfundet S:t Erik

MEDDELANDEN FRÅN KANSLIET

Vi arbetar fortfarande på att vår nya hemsida ska bli så enkel som möjligt att manövrera och vi har kommit en bra bit på väg. Webbadressen är densamma, dvs www.samfundetsterik.se. Biljetter till våra medlemsprogram köps via hemsidan, likaså medlemskap.

För att kunna köpa plats på våra arrangemang måste du vara inloggad på din medlemsida. Inloggningsknappen finner du längst upp till höger på hemsidan. Klicka på "Logga in" för att komma till ditt medlemskonto. Har du redan aktiverat ditt medlemskonto och valt lösenord är det möjligt att du redan är inloggad.

Emellanåt händer det att vi med kort varsel måste ställa in programpunkter. Detta aviseras isf på vår hemsida. Dessutom erbjuder vi emellanåt visningar och andra evenemang mellan ordinarie informationsblad. Dessa extrainsatta programpunkter annonseras via e-nyhetsbrevet och på hemsidan.

Medlemsbrev på e-post

Medlemsbrev med information från styrelse, kansli och samarbetspartners skickas ut från kansliet per e-post mellan ordinarie pappersutskick. Vill du också få dem? Skicka i så fall din e-postadress till oss. Du kan när som helst säga upp din prenumeration.

Glöm ej att uppdatera din e-postadress om denna ändras!

Uppdatera e-postadresser

För att kunna registrera medlemskap måste du ange en e-postadress. Detta gäller även för familjemedlemskap. E-postadressen ska vara personlig, dvs två personer kan inte ange samma e-postadress.

Övergången till digitala medlemsbrev.

Vi har som ni noterat övergått till digitala medlemsutskick, vilket gäller även infobladen. I enstaka undantagsfall skickar vi medlemsutskicken med reguljär post.

Nästa medlemsutskick med program för okt 2024–jan 2025

Program för perioden oktober 2024–januari 2025 beräknas vara medlemmarna tillhanda i v. 39/40.

Vän museer och samarbetspartners

Som ni vet stängde Medeltidsmuseet den 5 november 2023 på obestämd tid. Museet fortsätter delar av verksamheten, och har för ändamålet hyrt Storkyrkoboden med under sensomarmån 2024

Stadsmuseet håller stängt måndagar men erbjuder övriga dagar ett rikt utbud av aktiviteter. Öppetiderna är onsdag kl 11–20, övriga dagar kl 11–17.

K.A. Almgrens sidenväveri håller öppet måndag–lördag 12–16 (söndagar stängt) Strindbergsmuseet tisdag–söndag 12–16. (måndagar stängt).

Museernas medlemsrabatter:

*10% i Stadsmuseets och Medeltidsmuseets butiker

*50% på Stadsmuseets och Medeltidsmuseets vandringar och visningar (1 biljett/medlem)

*50% på entréavgiften till K. A. Almgrens Sidenväveri, samt 10% i museibutiken *50% på entréavgiften till Strindbergsmuseet, 10% i museibutiken samt 20 kr rabatt på arrangemang.

KALENDARIUM juni–september 2024

Måndag 3/6 Biljettförsäljningen öppnar kl 10.00 (ca) och sker via hemsidan till

Tisdag 11/6 Wisdome, Tekniska museet (visning)

Torsdag 13/6 Stora Essingen (vandring)

Tisdag 20/8 Stora Essingen (vandring)

Måndag 12/8 Biljettförsäljningen öppnar kl 10.00 och sker via hemsidan till

Onsdag 11/9 Var dags konst (seminarium)

Torsdag 15/8 Biljettförsäljningen öppnar kl 10.00 och sker via hemsidan till

Tisdag 27/8 Kvarteret Forskaren (visning). Obs! dubbla visningar

Torsdag 29/8 Hovstallet (visning)

Onsdag 4/9 En stadsvandring genom Södergatans historia (vandring)

Torsdag 5/9 En stadsvandring genom Södergatans historia (vandring)

Onsdag 18/9 *Föreställningar – John Hood och hans värld* (föredrag)

Torsdag 26/9 Från Raoul Wallenbergs torg till Humlegården (konstvandring)

Onsdag 2/10 Från Raoul Wallenbergs torg till Humlegården (konstvandring)

Onsdag 9/10 *Topografier – landskapets texter* (föredrag)

Glöm ej att besöka vår hemsida för eventuella programändringar.

Vänligen kom ej oanmäld till medlemsaktiviteterna. Det händer emellanåt att medlemmar dyker upp oanmälda till aktiviteterna och chansar på att få plats. Detta är inte i sin ordning. I den mån det finns lediga platser, finns dessa att köpa på hemsidan.

ANMÄLAN TILL PROGRAM

Du anmäler dig till medlemsprogrammen genom att köpa biljett via samfundets hemsida www.samfundetsterik.se. Obs! Biljetterna släpps på olika datum (se kalenderium) kl 10.00 (ca).

Obs! Det är inte längre möjligt att anmäla sig via e-post eller telefon om inte särskilda skäl föreligger.

Obs! Var i tid! Vänligen var på plats minst 10 minuter innan aktuell aktivitet börjar.

WISDOME STOCKHOLM

Den spektakulära Wisdome ritad av arkitektkontoret Elding Oscarson är en byggnad som utmanar. Den sätter material och konstruktion på prov och tänjer på gränsen för vad som är möjligt att konstruera i trä. Det välvda taket med sina långa spännvidder på 48 meter är helt självbärande utan mittpelare, utfört i en så kallad gridshell-teknik med både krökta och vridna balkar som bara återfinns på ett fåtal platser i världen. Det är en av världens mest komplexa träkonstruktioner som många sett som omöjlig att förverkliga. Byggnaden är pedagogisk inte bara till sitt innehåll, utan även konstruktionen i sig blir en upplevelse av hållbart och innovativt träbyggande för framtiden.

Astrid Stenberg, projektledare för Wisdome vid Tekniska museet, visar oss domen och berättar om projektet.

När: Tis 11 juni kl 14.00–15.30 (ca)

Var: Tekniska Museet, Museivägen 7, Norra Djurgården (buss 69 från Centralen)

Kostnad: 120 kr

Anmälan: Biljetterna släpps den 3 juni kl 10.00 (ca)

STORA ESSINGEN – LANDET MITT I STAN

Vi gör en kulturhistorisk vandring runt Stora Essingen. Vandringen för oss förbi öns intressanta blandning av såväl enfamiljs- och flerfamiljshus som kontorshus, före detta industrier och andra lämningar från olika årtionden. Från det sena 1800-talets sommarhus och Essinge Ångtvätt som startade 1909 till tvärbanan som invigdes år 2000. Och vi berättar också om människor och händelser bakom byggnaderna.

Vandringen leds av **Claes-Göran Borg**, ordförande i Essingeöarnas Hembygdsförening.

Obs! Lång vandring

När: Tor 13 juni kl 18.00–20.00 (ca)
Tis 20 aug kl 15.00–17.00 (ca)

Var: Essingetorget (buss 1 Frihamnen–Stora Essingen/
hållplats Essingetorget)

Kostnad: 120 kr

Anmälan: Biljetterna släpps den 3 juni kl 10.00 (ca)

FORSKAREN – STOCKHOLMS NYA LIFE SCIENCE CENTER

I hjärtat av Hagastaden står kvarteret Forskaren klart, en internationell mötesplats för kunskapsutbyte mellan aktörer från akademi, forskning, näringsliv och allmänhet. Den 24.000 kvm stora byggnaden är ritad av arkitektkontoret 3XN.

Camilla Håkansson, marknadskommunikatör hos fastighetsägaren Vectura, visar oss runt i byggnaden.

När: Tis 27 aug kl 15.00–16.00 (ca). Grupp 1.
Tis 27 aug kl 16.00–17.00 (ca). Grupp 2.

Var: Hagaplan 1. Samling i atriet innanför entrén.

Kostnad: 120 kr

Anmälan: Biljetterna släpps den 15 augusti kl 10.00 (ca)

HOVSTALLET

Hovstallet har sina historiska rötter i Gustav Vasas tid och representerar därmed ett betydande kulturarv i form av klassisk rid- och körkonst och kunglig ekipagekultur. är platsen för de hästar, paradvagnar, bilar, uniformer och seldon som används vid ceremoniell representation.

Hovstallet låg ursprungligen på Helgeandsholmen men flyttade till sin nuvarande adress när gamla stallet revs för att ge plats för riksdagshuset.

- När:** Tor 29 aug kl 17.00–18.30 (ca)
Samling: Utanför entrén, Väpnargatan 1
Kostnad: 120 kr
Anmälan: Biljetterna släpps den 15 augusti kl 10.00 (ca)

EN STADSVANDRING GENOM SÖDERGATANS HISTORIA

Vi följer hur Södergatan på Södermalm, tänkt att bli "Söders Kungsgatan", förvandlades till Söderleden för att sedan överdäckas helt och bli dagens Söderledstunneln. Det är en interaktiv promenad där alla deltagande följer diagram, historiska fotografier och framför allt stadsplaner via smartphone.

Stadsplanerna och kollagen av stadsplaner utgör kärnan i stadsvandringen, och utifrån dem sker en tolkning av hur gatunätet och stadsrummet förvandlats över tid, samt hur byggnader och torg idag relaterar till olika tiders visioner för Södergatan. Fram till att Söderleden kom att överdäckas helt på 1990-talet så hade nästan varje årtionde från sekelskiftet och framåt sin unika idé för dess utformning.

Vår guide **Fabian Nyström** är arkitekt, verksam i Stockholm, med intresse för stadens arkitektur och stadsplaneringshistoria.

Obs! Vandringen kräver nedladdning av Whatsapp till din mobiltelefon.

- När:** Ons 4 sep kl 14.00–16.00 (ca)
Tor 5 sep kl 17.30–19.30 (ca)
Samling: Slussen, Ryssgården, vid trapporna till Stadsmuseet (vandringen avslutas vid Åsö gymnasium)
Kostnad: 120 kr
Anmälan: Biljetterna släpps den 15 augusti kl 10.00 (ca)

VAR DAGS KONST

Tolv föreläsare belyser den offentliga byggnadsanknutna konstens historia och framväxt i Stockholm. Mot en fond av tidigare seklers konst- och samhällssyn, och med fokus på 1900-talet fram till idag, väcks frågor om bevarandet av våra konstrelaterade kulturmiljöer.

Moderatorer: Malin Zimm och Susanne Ingo. Föreläsare: Knut Weibull, Martin Rörby, Lena From, Laila Reppen, Per Ahrbom & Päivi Ernkvist, Marie Andersson, Henrik Rundquist & Åsa Jungnelius, Daniel Johansson, Pierre Guillet de Monthoux & Jonas Kjellander.

Detaljerat program publiceras på vår hemsida inom kort – håll utkik!

I samarbete med **ArkDes Vänner** (Arkitekturens vänner)

- När:** Ons 11 sep kl 13.00–18.00 (ca)
Var: Konstakademiens hörsal, Fredsgatan 12
Kostnad: 300 kr inkl kaffe
Anmälan: Biljetterna släpps den 12 augusti kl 10.00 (ca) för våra medlemmar och öppnar för allmänheten 19 augusti. Sista datum för anmälan må 11 september

---

FÖRESTÄLLNINGAR – JOHN HOOD OCH HANS VÄRLD

John Hood var en svart man som plötsligt en dag stod där, i ett tält på Djurgården, med sina boaromar och presenterade sig som ormtjusare från Borneo. Han framträdde också som zulukrigare från Sydafrika och kannibal från Australien. Hood arbetade med en typ av underhållning som känns främmande idag – vad som numera kallas för "human zoo". Han förförde den fascinerade publiken med precis vad den ville ha, en populär och sensationsdriven underhållning.

Föreläsaren och författare till boken om John Hood, **Johanna Berg**, tar oss med på Hoods krokiga färd från så kallad vilde, till impresario för stora västafrikanska show-grupper.

I samarbete med Stadsmuseet.

- När:** Ons 18 sep kl 18.00–19.30 (ca)
Var: Sevenbomssalen 2 tr, Stadsmuseet
Kostnad: 60 kr
Anmälan: Biljetterna släpps den 15 augusti kl 10.00 (ca)

FRÅN RAOUL WALLENBERGS TORG TILL HUMLEGÅRDEN (KONSTVANDRING)

Ända sedan 1700-talet har konstverk placerats på Stockholms gator och torg. En del passerar vi ofta medan andra fortfarande är relativt okända. Vi vandrar i välkända kvarter – från Raoul Wallenbergs torg till Humlegården – och passerar konstverk från tre sekler.

Guide är **Marie Andersson**, konstvetare och konstpedagog med stor erfarenhet av att berätta om offentlig konst.

- När:** Tor 26 sep kl 11.00–12.30 (ca)
Ons 2 okt kl 17.00–18.30 (ca)
Samling: Raoul Wallenbergs torg, vid minnesmonumentet
Kostnad: 120 kr
Anmälan: Biljetterna släpps den 15 augusti kl 10.00 (ca)

TOPOGRAFIER – LANDSKAPETS TEXTER

Om landskap som befinner sig utanför såväl naturgeografi som trädgårdsodlingar, dvs landskapsarkitektur. Alltså olika typer av bearbetad natur, såväl parker som i vissa fall även trädgårdar, när de är en del av ett större sammanhang, och det offentliga rummet i städerna. Även de urbana situationer och offentliga rum som stadsmiljön omfattar är i fokus.

Thorbjörn Andersson, prof emer i landskapsarkitektur vid Lantbruksuniversitetet (SLU) i Uppsala och författare till *Topografier* samtalar med landskapsarkitekten **Emma Simonsson** utifrån bokens aspekter Platser, Idéer, Stadsliv och Personer.

I samarbete med Stadsmuseet

- När:** Ons 9 okt kl 18.00–19.30 (ca)
Var: Stadsmuseet i Stockholm, Sevenbomssalen, 2 tr
Kostnad: 60 kr
Anmälan: Biljetterna släpps den 15 augusti kl 10.00 (ca)

YTTRANDEN

Samfundet har sedan förra utskicket yttrat sig i nedanstående ärenden.

- Åkeshov 1:1 m.fl. vid kvarteret Famnen, Åkeshov i stadsdelarna Riksby och Åkeslund, dnr 2017-17450, 20240520
- Taffelstenen 1, Solberga, dnr 2021-03110, 20240520
- Åkeshov 1:1 m.fl. vid Åkeshov, Riksby, Bromma, dnr 2022-15257, 20240520
- Hjälpslaktaren 7 m.fl., Slakthusområdet etapp 2B, Centrala kvarteren, dnr 2019-08051, 20240513
- Yttrande i mål P 1067-24, aktbilaga 31, avseende Liljeholmsbadet, 20240508
- Eremiten 2 m.fl. vid Kilbergsvägen i stadsdelen Midsommarkransen, S-Dp 2022-04701, 20240416
- Mars och Vulcanus 1, Ledamothuset, i stadsdelen Gamla Stan, Ä-Dp 2022-08258 (ändring av detaljplan för del av fastigheten), 20240326
- Del av Blackebergs Gård 1 m.fl., Bromma, dnr 2022-14796, 20240318
- Konsthallen 2 och 15, Hasselbacken 1, Djurgården, dnr 2018-00710, förnyad granskning, 20240213
- Östermalm 2:118 m.fl., (Östermalmstorg), dnr 2023-08343, 20240212
- Liljeholmsbadet, överklagande av Länsstyrelsens i Stockholms län beslut den 24 januari 2024 om rivningslov, dnr 58209-2023, 20240207
- Ängtvätten 16 m.fl., Stora Essingen, Kungsholmen, dnr 2020-11437, 20240202
- Teodoliten 1 m.fl., Fagersjö, Farsta, dnr 2021-08539, 20240125

Läs yttranden i sin helhet på vår hemsida under fliken ”Opinion”, www.samfundetsterik.se.

INFORMATION OM HUR DU KÖPER BILJETT TILL MEDLEMSPROGRAMMET

Programbokningen / biljettköp sker på hemsidan och för dig som önskar anvisningar om hur bokningen går till följer instruktioner nedan.

För att boka behöver du vara inloggad på din medlemsida. Inloggningsknappen finner du på samfundetsterik.se, längst upp till höger på menyraden.

Klicka på "Logga in" för att komma till ditt medlemskonto. Har du inte aktiverat ditt medlemskonto behöver du göra det innan du kan logga in.

På din medlemsida finns en länk till medlemsprogrammet. Det finns också tillgängligt från hemsidans huvudmeny under "Medlem–Medlemsprogrammet".

Vänligen observera att vi har olika datum för när biljetterna släpps. Detta för att undvika att bokningssystemet blir överbelastat.

Länk till medlemsprogrammet

<https://samfundetsterik.se/medlemmar/medlemsprogram>

Klicka på den vandring eller visning du önskar boka, varefter en beskrivning av aktiviteten visas. Klicka i antal biljetter i rutan ”Biljetter”. Du kan köpa upp till två biljetter under förutsättning att medföljande också är medlem.

I det fall du vill avboka ett arrangemang kontaktar du oss via e-post kansli@samfundetsterik.se. Kom ihåg att avanmälan måste ske senast fem arbetsdagar före aktuellt arrangemang för att deltagaravgiften ska återbetalas.

Vid eventuella avbokningar kan platser komma att bli tillgängliga som då läggs upp på hemsidan. Vi uppmantrar därför er medlemmar att kontinuerligt besöka hemsidan.

Behöver du hjälp med att aktivera ditt digitala medlemskonto ber vi dig att höra av dig till oss på kansliet på 08-210924.

KONTAKT

Post-, besöks- och fakturaadress:

Samfundet S:t Erik, Köpmang 5, 111 31 Stockholm

Telefon: 08-21 09 24

E-post: kansli@samfundetsterik.se

Samfundet S:t Eriks styrelse nås via kansliet

KANSLI och social media

Öppettider: säkrast tisdag–torsdag kl 10.00–15.00

Webbplats: www.samfundetsterik.se

Facebook: www.facebook.com/Samfundetsterik/

Instagram: SamfundetStErik